

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA GRADA KONJICA
ZA PERIOD 2024. – 2026. GODINA**

Konjic, maj 2023. godine

Na osnovu člana 15, 16, 17 i 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl.novine Federacije BiH“,br.102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22), Gradonačelnik Grada Konjica donosi

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA GRADA KONJICA ZA PERIOD 2024. – 2026. GODINA

UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) izrađen je Dokument okvirnog budžeta Grada Konjica (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2024. - 2026. godinu. Dokument okvirnog budžeta za period 2024. - 2026. godina izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta, odnosno DOB predstavlja preliminarni okvirni nacrt budžeta za 2024. godinu, te daje predviđanja za 2025. - 2026. godinu.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za period od tri godine je zakonska obaveza na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. Trogodišnje planiranje budžeta je obaveza svih korisnika budžetskih sredstava, a što je u skladu sa članom 16. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Programom ekonomskih reformi za period 2023. – 2025. godine koji je kreiran u skladu sa važnim događajima kako unutar BiH tako i u međunarodnom okruženju je konstatovano da je provedba mjera fiskalne politike bila ključna za oporavak od Covid-19 krize i rast u prethodnom periodu gdje su izvoz i privatna potrošnja bili glavni pokretači rasta. Prema predviđanjima Direkcije za ekonomsko planiranje u narednom programskom periodu očekuje se umjeren rast BDP-a do 3% uz potporu provedbi strukturnih reformi.

Služba za ekonomsko-finansijske i pravne poslove Grada Konjica predlaže Gradonačelniku:

- usvajanje ovog dokumenta, što predstavlja prvu fazu u budžetskom procesu za posmatrani period;
- odobravanje predložene ukupne gornje granice ukupnog budžeta za narednu godinu i okvirne iznose za naredne dvije godine.

MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Program ekonomskih reformi za period 2023. – 2025. godine kreiran je u skladu sa važnim događajima kako unutar BiH tako i u međunarodnom okruženju. Izlazak iz krize prouzrokovane pandemijom i provedeni izbori u BiH dali su naznake jednog mirnijeg perioda u kojem ćemo se posvetiti održivom ekonomskom razvoju i rješavanju zaostalih obaveza na putu prema EU. Međutim, Ruska agresija na Ukrajinu prouzročila je prelijevanje jedne krize u drugu i sve se odrazilo na globalno međunarodno okruženje, te posljedično na Bosnu i Hercegovinu već opterećenu unutarnjim previranjima. Rastuća inflacija i energetska kriza imaju dodatan negativan utjecaj i izazov su kreatorima ekonomskih politika u zemlji.

Zvanične projekcije ekonomskih kretanja u svijetu ukazuju da će negativne ekonomske posljedice pored kratkoročnih imati negativne ekonomske posljedice i u srednjem roku. Naime, posljednje raspoložive projekcije kako globalnog ekonomskog rasta tako i u EU za period 2023-2025. godine su revidirane na niže, dok su projekcije cjenovnih kretanja-inflacije i kamatnih stopa revidirane na gore.

Obzirom da eksterne dinamike predstavljaju veoma važnu strukturnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini vrijedi istaći da će najnovija dešavanja imati veliku ako ne i odlučujuću ulogu za izgled ekonomskog rasta u narednom periodu, što se naročito odnosi na 2023. godinu. Osim eksternih dinamika, jako bitan faktor za ekonomski rast u zemlji tokom programskog perioda 2023.-2025. godina predstavljat će i institucionalni kapacitet zemlje u provedbi strukturalnih reformi kako bi se ojačao doprinos internih dinamika u kreiranju istog. Daljnje usložnjavanje, kako eksternih tako i internih dinamika, bi imalo veoma negativne posljedice po bosanskohercegovačku ekonomiju i smanjenje njenog potencijalnog rasta.

Ono što je obilježilo ekonomska kretanja u prvoj polovini 2022. godine kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu je pojačani inflatorni pritisci. Naime, post-pandemijski ekonomski oporavak, pokidani lanci snabdijevanja i u konačnici kriza u Ukrajini doveli su do naglog skoka svjetskih cijena prije svega energenata i hrane, što se odrazilo na cijene ostalih roba i usluga u svijetu. Slabljenje globalnog ekonomskog rasta i pogoršanje ekonomskih prilika u glavnim trgovinskim partnerima, pojačani inflatorni pritisci u zemlji uvjetovali su izradu alternativnog scenarija ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini. Pretpostavlja se da bi dešavanja u međunarodnom okruženju usporila i produžila planirani ekonomski oporavak zemlje u srednjem roku 2023-2025. godina, te da bi Bosna i Hercegovina dosta teže ostvarila ekonomski rast od vremena prije izbijanja pandemije Covid 19 (oko 3% na godišnjem nivou), a približavanje potencijalnom nivou BDP-a bi bilo prolongirano.

Slabljenje ekonomske aktivnosti u eksternom okruženju nesumnjivo bi dovelo do sporijeg oporavka domaće agregatne tražnje, jer bi niži nivo proizvodnje usporio planirana povećanja zaposlenosti i plata, što bi uz slabiji priliv doznaka građana iz inostranstva oslabilo raspoloživi dohodak građana odnosno privatnu potrošnju. Niži nivo ukupne privredne aktivnosti u zemlji bi nesumnjivo doveo do usporavanja očekivanih investicionih ulaganja kako privatnog tako i javnog sektora. S druge strane, prijetnju realizaciji projekcija iz osnovnog scenarija predstavljaju i unutrašnji izazovi odnosno unutrašnji rizici u Bosni i Hercegovini. Unutrašnje rizike predstavljaju složen sistem donošenja odluka i spor tempo provođenja strukturalnih reformi u zemlji. Eventualna kašnjenja u implementaciji interventnih – antiinflacijskih mjera, kao i provođenju opštih strukturalnih reformi moglo bi se negativno odraziti na ukupni ekonomski rast. Parcijalno provođenje programom predviđenih strukturalnih reformi (poslovno okruženje, tržišta rada, obrazovanja, tržišta energije, transporta i socijalne zaštite), kao i migracije mladog i obrazovanog stanovništva nesumnjivo bi rezultiralo smanjenjem produktivnosti i sporijim rastom BDP-a od projektovanog u osnovnom scenariju.

U ovom poglavlju će biti prikazane glavne makroekonomske pretpostavke na kojima se zasnivaju procjene unutar DOB-a. Podaci o trenutnoj ekonomskoj situaciji i trendovima preuzeti su od Direkcije za

ekonomsko planiranje BiH – Sektor za ekonomska istraživanja (DEP), Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno – neizravno oporezivanje (OMA), Program ekonomskih reformi za 2023. – 2025. godine (PER BiH 2023-2025), te Revidiranim projekcije prihoda za 2023. godinu i projekcije za period 2024-2026 godina Federalnog ministarstva finansija.

Tabela br. 1 - Makroekonomski pokazatelji za period 2021-2026. godina

<i>Indikator</i>	<i>Zvanični podaci</i>		<i>Projekcije</i>			
	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>
<i>Nominalni BDP u mil KM</i>	39.921	44.590	47.438	49.926	52.705	55.666
<i>Nominalni rast u %</i>	12,6	11,7	6,4	5,2	5,6	5,6
<i>Realni BDP u mil KM</i>	38.136	41.407	45.462	48.696	51.425	54.435
<i>Realni rast u %</i>	7,6	3,7	2	2,7	3	3,3
<i>Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %</i>	2	14	6,1	3,1	2,2	1,9

* Izvod iz tabele Federalnog ministarstvo finansija, Hercegovačko-neretvanski kanton, Revidirane projekcije prihoda za 2023. godinu i projekcije za period 2024-2026, Sarajevo 2023. godine

Projekcije su zasnovane za zadnjim zvaničnim makroekonomskim prognozama koje su preuzete od Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), u martu 2023. godine, te prate pretpostavljena kretanja ključnih parametara sa kojima su u korelaciji.

Ekonomski rast

Trenutno raspoloživi preliminarni podaci BHAS-a (statistika nacionalnih računa za prvi kvartal) i određeni kratkoročni statistički pokazatelji za prvi kvartal 2022. godine ukazuju da je trend rasta ekonomske aktivnosti u zemlji i svijetu nastavljen. Naime, prema podacima Eurostat-a za P1 2022. godine unatoč velikim izazovima kao što su ukrajinska kriza i pojačani inflatorni pritisci u zemljama EU nastavljen je trend rasta ekonomske aktivnosti što je rezultovalo ekonomskim rastom od preko 4,7%. S druge strane, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za prvi kvartal 2022. godine u Bosni i Hercegovini je registriran ekonomski rast od 5,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Određeni kratkoročni pokazatelji ukazuju da je trend rasta ekonomske aktivnosti nastavljen i tokom drugog kvartala, ali u nešto nižem intenzitetu u odnosu na početak godine.

Međutim, u kontekstu analize ekonomskih kretanja u 2022. godini vrijedi istaći da je uslijed intenziviranja ukrajinske krize i prekida u lancima opskrbe došlo do snažnog rasta svjetskih cijena (energenata i hrane) što je imalo za rezultat dodatnim pojačanjem inflatornih pritisaka kako u zemlji i inostranstvu. Tako većina zemalja bilježi dvocifrene stope rasta cijena, dok je u Bosni i Hercegovini prema podacima BHAS-a za 7 mjeseci 2022. godine registriran rast indeksa potrošačkih cijena od 12,2% u odnosu na isti period prethodne godine.

Uzimajući u obzir da cjelokupna negativna globalna dešavanja uvijek traju i nose visok stepen neizvjesnosti, u 2023. godini pretpostavlja se skromniji realni rast BDP-a od 2%. U periodu 2024. – 2026. godina, pod pretpostavkom da se međunarodna politička situacija neće dodatno usložniti, može se očekivati prosječan godišnji ekonomski rast od 3%, a ključnim osloncem istog pretpostavlja se domaća tražnja, iskazana kroz povećanje privatne potrošnje i manjoj mjeri investicija.

Imajući u vidu navedene kako eksterne tako i interne okolnosti, prema projekcijama DEP-a u periodu 2023-2025. godina, u Bosni i Hercegovini se može očekivati ekonomski rast sa prosječnom stopom ekonomskog rasta od oko 2,5% na godišnjem nivou. Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tokom ovog perioda trebala predstavljati domaća tražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Naime, održivi rast ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanje industrijske

proizvodnje i građevinskih radova praćeni blagim povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza (roba i usluga) trebali bi očuvati stabilnost raspoloživog dohotka građana. Ako se pri tome ima u vidu da privatna potrošnja u strukturi BDP-a čini oko 78%, te se može očekivati da će ista predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta tokom programskog perioda. S druge strane, imajući u vidu visok nivo javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u Bosni i Hercegovini tokom ovog perioda očekuje se postepena stabilizacija javnih finansija kroz smanjenje javnih rashoda i istovremeno povećanje javnih prihoda kako bi se ograničio rast javne potrošnje. Tako se u periodu 2023.-2025. godina očekuje ujednačen rast javne potrošnje od oko 0,5% na godišnjem nivou. Ako se ima u vidu da bi tokom ovog perioda projicirana stopa ekonomskog rasta bila viša u odnosu na rast javne potrošnje, udio iste u BDP-u bi se djelimično smanjio na oko 18% na kraju 2025. godine. U ovom vremenskom periodu očekuje se da bi mjerama fiskalne politike dio sredstava iz tekuće potrošnje trebao biti kanaliziran u svrhu jačanja investicione potrošnje u Bosni i Hercegovini. Samim tim, uz poboljšanje poslovnog ambijenta, investicije bi za razliku od prethodnih godina mogle imati značajniji rast, a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a.

Tabela br. 2 - Makroekonomski pokazatelji za period 2021-2026. godina

<i>Indikator</i>	<i>Zvanični podaci</i>		<i>Projekcije</i>			
	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>
<i>Potrošnja u mil KM</i>	34.342	39.561	41.638	43.127	44.687	46.206
<i>Realni rast u %</i>	4,3	3,3	1,2	1,2	1,3	1,2
<i>Vladina potrošnja u mil KM</i>	7.536	8.402	8.822	9.114	9.387	9.669
<i>Realni rast u %</i>	3,1	2,8	1,2	0,8	0,5	0,5
<i>Privatna potrošnja u mil KM</i>	26.806	31.159	32.815	34.013	35.300	36.537
<i>Realni rast u %</i>	4,6	3,4	1,3	1,3	1,6	1,3

* Izvod iz tabele Federalnog ministarstvo finansija, Hercegovačko-neretvanski kanton, Revidirane projekcije prihoda za 2023. godinu i projekcije za period 2024-2026, Sarajevo 2023. godine

U periodu 2023-2025. godine u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje bruto investicija u stalna sredstva po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 4%. U ovom vremenskom okviru pored povećanja privatnih investicija koje čine većinski dio ukupnih investicija (oko 80% ukupnih investicija) kao što je to i ranije navedeno, očekuje se i značajniji doprinos javnih investicija. Smatra se da bi napredak u procesu evropskih integracija u kombinaciji sa unapređenjem poslovnog okruženja kroz reformske procese moglo povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investiciona ulaganja u Bosnu i Hercegovinu. S druge strane, obzirom na strukturu i poziciju ekonomije Bosne i Hercegovine, smatra se da će javne investicije predstavljati nešto važniju polugu za podsticanje ekonomskog rasta u srednjem roku. Projekti u okviru izgradnje putne infrastrukture i energetske projekti, kao i raspoloživost sredstava kod međunarodnih finansijskih institucija bi uz adekvatnu i pravovremenu implementaciju istih mogli rezultirati godišnjim povećanjem javnih investicija od preko 6%, za period 2023. do 2025. godina.

Tabela br. 3 - Makroekonomski pokazatelji za period 2021-2026. godina

Indikator	Zvanični podaci		Projekcije			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	8.367	9.431	9.991	10.539	11.345	12.232
Realni rast u %	4,8	5,3	4	3,6	5,7	6,3
Vladine investicije u mil KM	1.193	1.431	1.512	1.678	1.846	2.030
Realni rast u %	-31,5	14,9	3,5	7,8	6,8	7,7
Privatne investicije u mil KM	7.174	8.000	8.480	8.861	9.499	10.202
Realni rast u %	14,9	3,7	4,1	2,9	5,5	6

* Izvod iz tabele Federalnog ministarstva finansija, Hercegovačko-neretvanski kanton, Revidirane projekcije prihoda za 2023. godinu i projekcije za period 2024-2026, Sarajevo 2023. godine

Vanjskotrgovinska robna razmjena

Poboljšanje epidemioloških prilika i jačanje privredne aktivnosti u svijetu nakon pandemijske godine je rezultovalo snažnim oporavkom vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini. Tako je Bosna i Hercegovina prema podacima BHAS-a za 2021. godinu zabilježila rast svih vanjskotrgovinskih pokazatelja. Dalje, trenutno raspoloživi podaci o vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni period januar-juli 2022. godine ukazuju na to da je trend rasta iz prethodne godine nastavljen. Tako je Bosna i Hercegovina prema podacima BHAS-a za period januar-juli 2022. godine ostvarila izvoz roba u vrijednosti od 10,5 milijardi KM što predstavlja povećanje od 37,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Međutim, prilikom interpretacije ovih prilično visokih stopa rasta potrebno je imati na umu cjenovni efekat koji je najvjerojatnije doveo do ovako visokih povećanja.

Tokom perioda 2023. -2025. godina očekuje se da će kretanje privredne aktivnosti u eksternom okruženju (ekonomski rast, inflacija, kamatne stope, lanci snabdijevanja) uz interne dinamike u Bosni i Hercegovini odrediti kretanje vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom samo pod pretpostavkom poboljšanja privredne aktivnosti i saniranja novonastalih globalnih ekonomskih izazov sa kojima se suočava svjetska ekonomija moguće je očekivati i poboljšanje vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini.

Stabilizacija eksternog okruženja uz unaprijeđenje industrijske baze i podizanje konkurentnosti u zemlji predstavljaju preduslov poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Samo pod uslovom materijalizacije navedenih eksternih pretpostavki u periodu 2023-2025. godine može se očekivati porast vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. U tom slučaju u Bosni i Hercegovini se može očekivati prosječni godišnji rast izvoza od 6,8% pri čemu bi projicirani rast roba i usluga bio prilično ujednačen. Tako bi tokom ovog perioda zahvaljujući ovom izvoznom rastu udio izvoza u BDP-u bio povećan na oko 50% na kraju 2025. godine.

Ovo povećanje izvoza uvjetovano je stabilnom izvoznom tražnjom, proširenjem proizvodne baze i podizanjem konkurentnosti u zemlji. S druge strane, povećanje ekonomske aktivnosti u zemlji, odnosno rast domaće tražnje u okviru sektora stanovništva i korporativnog sektora kroz nešto brži rast potrošnje i investicija trebali bi rezultirati i povećanjem uvoza u Bosnu i Hercegovinu.

S druge strane, očekuje se da bi se uvoz u ovom vremenskom periodu trebao kretati po nešto sporijoj godišnjoj stopi rasta od 5%. Tokom ovog perioda očekuje se prilično izbalansiran rast uvoza roba i rast uvoza usluga. Posljedica ovakvog kretanja uvoznog rasta bila bi stabilizacija udjela uvoza u BDP-u na oko 60% BDP-a na kraju 2025. godine. Nešto snažniji rast izvoza u odnosu na rast uvoza u srednjem roku bi rezultirao postepenom stabilizacijom vanjskotrgovinskog bilansa kao udio u BDP-u na oko 10%, odnosno blago pozitivnim doprinosom ekonomskom rastu, dok bi pokrivenost uvoza izvozom zaključno sa 2025. godinom trebala iznositi skoro 80%.

Tabela br. 4 - Makroekonomski pokazatelji za period 2021-2026. godina

Indikator	Zvanični podaci		Projekcije			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Uvoz u mil KM</i>	21.084	27.940	29.630	31.743	34.023	36.905
<i>Realni rast u %</i>	20,5	18,8	4,7	5,7	5,7	5,9
<i>Izvoz u mil KM</i>	16.485	21.455	23.462	25.866	28.602	31.840
<i>Realni rast u %</i>	24,6	22,2	6,6	8,3	8,5	8,1

* Izvod iz tabele Federalnog ministarstva finansija, Hercegovačko-neretvanski kanton, Revidirane projekcije prihoda za 2023. godinu i projekcije za period 2024-2026, Sarajevo 2023. godine

Industrijska proizvodnja

Jedna od mjera u dokumentu PERBiH 2023- 2025 je prelazak ka zelenoj i kružnoj ekonomiji i uspostava ekonomskih instrumenata u oblasti okoliša. Uvođenje koncepta cirkularne ekonomije koji povezuje mnoge oblasti, ima za cilj pokretanje zelene privredne tranzicije Federacije Bosne i Hercegovine, uz efikasno korišćenje resursa i energije i očuvanje i unapređenje okoliša i zdravlja ljudi. Uvođenje koncepta cirkularne ekonomije direktno utiče na ostvarivanje strateških ciljeva i dostizanje odgovarajućih standarda u oblasti zaštite životne sredine u kratkom, srednjem i dužem roku. Cirkularna ekonomija ima važnu ulogu u razvoju konkurentne ekonomije, koja štedi resurse i utiče na smanjenje svih vrsta zagađenja, a posebno na smanjenje emisija sa efektom staklene bašte, što dalje utiče na dekarbonizaciju kojoj se teži na globalnom nivou. Kružna ekonomija podrazumijeva da ono što uzmemo iz prirode kao sirovinu ostane što duže u upotrebi i da se, nakon upotrebe, ili upotrijebi za druge namjene ili reciklira ili kao posljednje rješenje u nizu – ostavi na deponiji kao otpad.

S ciljem zaštite životne sredine i prelaska industrije na tzv. „zelenu ekonomiju“ i „kružnu ekonomiju“ potrebno je preduzeti odgovarajuće mjere kako bi se štetni uticaji industrije na životnu sredinu sveli na najmanju moguću mjeru. S tim u vezi, mjera prelazak industrije ka zelenoj i kružnoj ekonomiji i uspostavljanje ekonomskih instrumenata za unapređenje sistema upravljanja posebnim kategorijama otpada obuhvata aktivnost finansijske podrške realizaciji projekata u industriji koji imaju uticaj na zaštitu životne sredine, a koji se odnose na rekonstrukciju/inoviranje postojećih tehnoloških procesa, efikasnije korišćenje sirovina i energije u proizvodnom procesu, razvoj proizvoda sa smanjenim štetnim uticajem na životnu sredinu, uvođenje standarda za upravljanje zaštitom životne sredine, smanjenje stvaranja otpada, reciklažu i slično.

Podrškom kroz budžete svih novoa vlasti kroz mjere usmjerene ka energetske efikasnosti usmjerenih ka pravnim i fizičkim licima podržavat će se mjera koja je obaveza Bosne i Hercegovine kao potpisnice dokumenta „Zelena agenda za Zapadni Balkan“, a koju čini pet stubova:

1. Dekarbonizacija: akcija za klimu, čista energija i održiv transport
2. Kružna ili cirkularna ekonomija
3. Borba protiv zagađenja
4. Održiva proizvodnja hrane i održiva seoska područja
5. Biodiverzitet: zaštita i obnova prirode i ekosistema.

Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini je i prije pandemije ukazivala na određeno usporavanje. Naime, prema podacima BHAS-a za 2019. godinu u Bosni i Hercegovini je zabilježen pad fizičkog obima industrijske proizvodnje od 5,5% u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj trend pada industrijske proizvodnje je nastavljen i u 2020. godini prije svega pojavom epidemije virusa COVID-19. Najznačajnija smanjenja proizvodnje registrovana su u okviru izvozno orijentisanih grana gdje su registrirane dvocifrene stope pada proizvodnje. Tehnološka struktura proizvodne baze (niska tehničko-tehnološka složenost), visoko učešće lon poslova, kao i njena visoka ovisnost o kretanjima na tržištima glavnih trgovinskih partnera u prethodnom periodu bili su dodatni otežavajući faktor gdje su se pokazale sve ranjivosti industrije, a naročito prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini.

Ključne prepreke za konkurentnost i inkluzivan rast prerađivačke industrije su: nedostatak obrtnih sredstava zbog smanjenja poslovnih aktivnosti uslijed štetnog uticaja pandemije, niska konkurentnost proizvoda, nezadovoljavajući nivo investicija, nizak nivo tehnološkog razvoja, nedostatak stručne radne snage i razvojnih kapaciteta.

Tehnološka struktura i visok nivo izvozne orijentacije industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini, naročito prerađivačke industrije, istovremeno je čini podložnom ekonomskim kretanjima u međunarodnom ekonomskom okruženju. Vrlo izvjesni nastavak negativnih ekonomskih trendova u vanjskom okruženju (slabljenje ekonomskog rasta, inflacija i skok cijene energenata) negativno bi se odrazili na fizički obim, zaposlenost, investiciona ulaganja i produktivnost u okviru industrijskog sektora u Bosni i Hercegovini. Slabiji ekonomski oporavak glavnih trgovinskih partnera, zahtjevno poslovno okruženje, kao i nizak stepen implementacije reformi tržišta proizvoda (digitalna transformacija, istraživanje, razvoj i inovacije) mogli bi predstavljati opterećenje i usporiti planirani oporavak industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini u srednjem roku.

Bosna i Hercegovina i dalje izdvaja jako mala sredstva iz BDP-a za inovacije, nauku i istraživanje i razvoj i nedovoljno je razumjevanje o važnosti istih u ekonomskom rastu i društvenom razvoju. Dio BDP-a koji se izdvaja na istraživanje i razvoj u Bosni i Hercegovini je također niži u odnosu na izdvajanja susjednih zemalja što može ukazivati na to da se u Bosni i Hercegovini nedovoljno ulaže u vještine koje su zasnovane na znanju, a koje su potrebne za održiv ekonomski razvoj i buduću konkurentnost.

Poljoprivredna proizvodnja

Sektor poljoprivrede u Federaciji BiH još uvijek opterećen brojnim problemima nedovoljno razvijene poljoprivrede, kao i dodatno uslovima novih zahtjeva koji proističu iz međunarodno preuzetih obaveza ili ispoljenih intencija Bosne i Hercegovine. Sektor poljoprivrede je posebno važan za zaposlenost ukupnog, posebno ruralnog stanovništva. Jedan od najlošijih makroekonomskih pokazatelja sektora poljoprivrede u Federaciji BiH je vanjskotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda. Nivo organizovanosti i saradnje među proizvođačima nije zadovoljavajući, kao i među ostalim akterima u lancu vrijednosti. Nedostaju i kapaciteti za prihvatanje, doradu, skladištenje, hlađenje i pripremu proizvoda za tržište. Jedan od razloga niske konkurentnosti sektora je nedostatak transfera znanja, inovacija, promocija (obuke, sajmovi), podrška stvaranju dodane vrijednosti u poljoprivredi, udruživanju proizvođača i radu udruženja. Zbog svega navedenog potrebno je preuzeti čitav niz mjera kojima će se jačati konkurentnost sektora u kojima će podrška istraživanju, uvođenju novih tehnologija i digitalizacija imati važnu ulogu. Velika prepreka je što Bosna i Hercegovina još nije ispunila preduslove da bi se koristila sredstva koja su namijenjena za poljoprivredu i ruralni IPARD sredstava (Instrument pretprijetne pomoći za ruralni razvoj).

Visoko decentralizovana poljoprivredna proizvodnja, koja uključuje poljoprivredu malog obima sa mješovitim proizvodnim sistemima, proizvodi male količine tržišnog viška, zajedno sa niskim nivoom udruživanja u proizvođačke organizacije i nedostatkom novih tehnologija i znanja otežavaju poljoprivrednicima da postignu ekonomiju obima u proizvodnji i proizvedu količine potrebne za inostrana kao i domaće tržište, što ograničava rast poljoprivrede.

Uticaj klimatskih promjena i sve učestalijih vremenskih ekstrema (visoka temperatura i nedostatak padavina izazvali su ovog ljeta ekstremnu sušu širom BiH), kao i sporadična pojava zaraznih bolesti koje su nove za ova područja predstavljaju dodatni rizik ne samo za razvoj sektora, već i za zdravlje ljudi. Dodatni izazov predstavljaju i negativne demografske promjene u vidu izraženih migracija, kako trajnih migracija, tako i migracija selo–grad, nedostatak smjene generacija u poljoprivredi, izražene migracije ženske populacije iz ruralnih područja uslijed otežanih uslova života i nedostatka radnih mjesta.

Kao teritorijalno jedna od najvećih općina po površini i koja ima velike neiskorištene poljoprivredne resurse, potrebno je pronaći mjere koje bi se kroz budžete Grada Konjica realizovale u cilju stvaranja održivog opstanka u ruralnim područjima kroz izgradnju infrastrukture, razvoju distribucije i logistike,

ugovorenog otkupa poljoprivrednih proizvoda na način da bi se zadržalo stanovništvo u tim dijelovima općine tj. da bi se omogućila njihova egzistencija i smanjila migracija ka urbanim područjima i inostranstvu.

Tržište rada

U prvom polugodištu 2022. godine prosječan broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je iznosio oko 835 hiljada i veći je za 2,2% u odnosu na isti period 2021. godine. Najznačajniji rast broja zaposlenih lica u prvom polugodištu 2022. godine bilo je u području djelatnosti industrije i trgovine koje ujedno zapošljavaju najviše lica u Bosni i Hercegovini. Uz rast obima proizvodnje u djelatnosti prerađivačke industrije došlo je do povećanja broja zaposlenih lica u ovoj djelatnosti za 3,1% g/g¹. U području djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala broj zaposlenih lica u posmatranom periodu je uvećan za 3,3% g/g. Iako su stope rasta broja zaposlenih u pojedinim područjima djelatnosti bile veće, njihov doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih bio je manji.

U periodu I-VI 2022. godine prosječna neto plata nominalno je uvećana za 10,7% g/g i iznosila je 1.085 KM. Međutim, uzimajući u obzir snažan rast cijena od 11,5% u posmatranom periodu, realni rast prosječne neto plate bio je negativan (-0,8%).

Alternativni scenario odnosno projekcije na tržištu rada određene su značajno dešavanjima u okruženju odnosno poslovnim ambijentom kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu. Prema tome, značajne neizvjesnosti oko dešavanja između Ukrajine i Rusije (kao eksterni faktor) mogle bi se loše odraziti na ekonomsku aktivnost u Bosni i Hercegovini što bi se dalje reflektovalo i na tržište rada. Uz sporiji ekonomski rast, manji obim investicija, trgovine i uopšte lošije uslove poslovanja, rast broja zaposlenih lica i zarada bi mogao biti niži od pretpostavljenog u osnovnom scenariju. Pored toga, kontinuirano smanjenje radne snage (kroz migracije stanovništva) i stepen implementacije planiranih strukturnih reformi u Bosni i Hercegovini mogao bi uticati na posmatrane indikatore tržišta rada kao i na nivo kupovne moći i životnog standarda. Sve navedene promjene ujedno predstavljaju osnovne rizike za projekcije koji bi usporili i odgodili jačanje tržišta rada u Bosni i Hercegovini.

Inflacija u BiH

U Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2021. godine registrovana je inflacija od 2% g/g. U periodu I-VII 2022. godine je primjetan snažan rast cijena proizvoda i usluga. Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena je iznosila 12,2% g/g. Rast cijena energenata (posebno nafte) i prehrambenih proizvoda značajno je doprinio rastu ukupnog nivoa cijena u Bosni i Hercegovini. Na taj način vanjski pritisci na cijene imali su veliki uticaj na ukupnu inflaciju kroz prenošenje troškovnih pritisaka sa proizvođačkih na potrošačke cijene. Uz poskupljenje prehrambenih proizvoda cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića su uvećane za 18,8% u posmatranom periodu.

Kao i prethodnih godina osnovni rizici za projekcije inflacije podijeljeni su na eksterne i domaće faktore. Jedan od dominantnih eksternih faktora koji bi mogao uticati na ukupan nivo cijena su dešavanja između Ukrajine i Rusije. To bi moglo proizvesti dodatne inflatorne pritiske kroz rast cijena energenata (nafte i gasa). Više cijene energenata bi uvećale i ulazne troškove odnosno došlo bi do prebacivanja troškova sa proizvođača na potrošače. Pri tome bi i rast cijena prehrambenih proizvoda mogao biti prisutan. Na taj način ukupna inflacija bi mogla biti nešto veća u odnosu na osnovni scenario, naročito u 2023. godini. Suprotno, među domaćim faktorima koji bi mogli da utiču na nivo inflacije su eventualne privremene izmjene akciza na goriva kao i stope PDV-a na određene proizvode koje nisu uzete u obzir. Pored toga, osnovne projekcije nisu obuhvatile rizike poput nepredviđenog rasta cijena komunalija, a koje bi dovele do promjene inflacije.

¹ g/g – stopa rasta koja podrazumjeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine

SREDNJOROČNA FISKALNA STRATEGIJA

Pad prihoda i finansiranje socio-ekonomskih mjera podrške privredi i građanima i zdravstvenog sistema na svim nivoima vlasti uslovlili su veliki deficit na nivou opšte vlade u Bosni i Hercegovini. Nakon stabilizacije epidemioloških prilika vezanih za pandemiju virusa COVID-19, te postignutog značajnog ekonomskog oporavka, uz visok rast domaćeg bruto proizvoda tokom 2021. godine, početkom 2022. godine ekonomija je stavljena pred nove izazove, uslijed složenih međunarodnih političkih prilika vezanih za ratna dešavanja u Ukrajini, koja su se značajno reflektovala na globalne i domaće ekonomske tokove, prvenstveno kroz nagle i visoke inflatorne skokove. Radi ublažavanja posljedica inflacije vlasti u BiH su preduzele određene mjere. Zahvaljujući visokoj naplati poreskih prihoda i doprinosa stvoren je određeni fiskalni prostor koji je omogućio svim nivoima vlasti da povećaju plate javnog sektora, povećanje penzija, povećanje grantova i transfera za podsticaj javnih investicija i subvencija u privredi. U Federaciji BiH na snazi su mjere neposredne kontrole cijena i ograničavanje marži na naftne derivate i osnovne životne namirnice.

Oporavak nakon snažnog uticaja Covid-19 na ekonomsku aktivnost u 2020. godini, je doveo do snažnog rasta prihoda sektora opće vlade, koji su bili veći i od predpandemijskih. Pored snažnog oporavka privatne potrošnje, povećanog uvoza, kao i oporavka uslužnog sektora, jedan od faktora koji su uticali na rast prihoda po ovom osnovu je i značajan rast cijena, što je naročito izraženo u drugom dijelu 2021. godine. Rast općeg nivoa cijena doveo je do rasta cijena koje predstavljaju poreznu osnovicu za obračun PDV-a, što je nastavljeno i u 2022. godini. Prema trenutno dostupnim podacima, rast prihoda je brži i dvostruko veći od rasta javnih rashoda. Vlade na svim nivoima su se fokusirale na poboljšanje životnog standarda stanovništva izazvanog povećanjem nivoa cijena, kroz različite mjere koje su bile u primjeni. Navedene mjere su značajno utjecale na rashode. Na osnovu raspoloživih podataka, za očekivati je pozitivan fiskalni bilans. To se podudara s fiskalnim ciljem Bosne i Hercegovine koji je i dalje ostvarivanje primarnog suficita, odnosno u 2022. godini smanjenje primarnog deficita, uz kontrolu javne potrošnje kako konsolidirana javna potrošnja na razini Bosne i Hercegovine ne bi prelazila 40% BDP-a.

Agregatno posmatrano fiskalni rezultat u BiH, na bazi raspoloživih podataka svih nivoa vlasti, su pozitivni za 2021. i 2022. godinu zahvaljujući visokom stepenu stabilnosti u naplati javnih prihoda. U skladu sa makroekonomskim projekcijama u periodu 2023-2025 godina predviđa se brži rast ukupnih prihoda u odnosu na ukupne rashode. Rast ukupnih rashoda u 2022 i planiranih rashoda u 2023 godini rezultat su provođenja mjera i politike ublažavanja posljedica djelovanja inflacije na privredu i stanovništvo. Projekcije rashoda za period 2023-2025 ukazuju na postepeno napuštanje ekspanzivne politike radi obezbjeđenja održivosti javnih finansija.

Uzimajući u obzir snažne inflatorne pritiske, fiskalna politika svih nivoa vlasti mora biti spremna dati brz, pravovremen i dosljedan odgovor u uslovima stalne promjenjivosti okolnosti, uz istovremeni nastavak izrade koordiniranih srednjoročnih strategija za podršku održivosti, za oporavak i buduće jačanje ekonomije. U uslovima neizvjesnosti u pogledu makroekonomskih kretanja fiskalna politika svih nivoa vlasti u BiH vodiće se u pravcu obezbjeđivanja stabilnosti privrede i očuvanja standarda građana. Fiskalna politika svih nivoa vlasti biće usmjerena na dalje provođenje strukturnih reformi koje će voditi rasterećenju privrede i poboljšanju poslovnog okruženja vodeći računa o fiskalnoj poziciji. Na drugoj strani fiskalna politika svih nivoa vlasti u BiH biće orijentisana na nastavak infrastrukturnih i kapitalnih projekata. Politika zaduživanja će se voditi u skladu sa definisanim fiskalnim pravilima u entitetima. U skladu sa raspoloživim fiskalnim prostorom provodiće se politike penzija i plata te zakonskih mjera za pomoć najugroženijim kategorijama stanovništva odnosno najugroženijim domaćinstvima.

Rast tekućih prihoda rezultat je projektovanog ekonomskog rasta 2,5% prosječno na godišnjem nivou i predviđenog trenda rasta cijena i rasta privatne potrošnje i projektovanog rasta cijena. Prateći pozitivne prognoze ključnih parametara vezanih za tržište rada, odnosno porast zaposlenih, te projektovanog povećanja plata u 2023. godini očekuje se rast prihoda od poreza na dohodak i shodno tome rast u naplati obaveznih socijalnih doprinosa.

Visok nivo inflacije, koji je tokom 2022. godine doveo do značajnog porasta troškova poslovanja, a koji će se djelimično prekriti i u 2023. godinu, reflektovati će se najznačajnije na naplatu prihoda od poreza na dobit u 2024. godini, te se shodno tome, agregatno posmatrano, očekuje niža stopa rasta ovih prihoda od 4,7%.

U ovom poglavlju će biti prikazane osnovni pokazatelji fiskalne politike na kojima se zasnivaju procjene unutar DOB-a. Podaci i projekcije koje su korištene u ovom dijelu dokumenta su podaci iz dokumenta Programskih ekonomskih reformi za 2023. – 2025. godinu (PER BiH 2023-2025) i Revidiranih projekcija javnih prihoda za 2023. godinu i period 2024-2026. godina Federalnog ministarstva finansija.

Podaci o trenutnoj ekonomskoj situaciji i trendovima preuzeti su od Direkcije za ekonomsko planiranje BiH – Sektor za ekonomska istraživanja (DEP) i Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno – neizravno oporezivanje (OMA).

Tekuće politike u oblasti indirektnog oporezivanja obuhvataju:

- a) Zakonom o porezu na dodatnu vrijednost („Službeni glasnik BiH“, broj: 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17) regulisane su obaveze i sistem plaćanja PDV-a.
- b) Zakonom o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) regulisana je politika akciza. Politika akciza na duhan u 2022. godini utvrđena je, osim prethodno navedenim zakonom, i Odlukom o utvrđivanju specifične i minimane akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2022. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj: 67/21). U sferi oporezivanja cigareta okončana je harmonizacija sa standardima EU u 2019. godini dostizanjem zakonskog limita akcize za sve kategorije cigareta, dok se na oporezivanje rezanog duhana primjenjuje politika prema izmjena zakona iz 2014. godine.
- c) Zakonom o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 58/15) su uređeni osnovni elementi carinske politike, te opća pravila i postupci koji se primjenjuju na robu koja se unosi i iznosi iz carinskog područja Bosne i Hercegovine.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza bazirane su na srednjoročnom planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetom od strane OMA u aprilu 2023. godine. Dalje, na osnovu srednjoročne prognoze kretanja krajnje potrošnje izvršena je procjena učešća Federacije BiH u međuentitetskoj raspodjeli ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u FBiH, po godinama, zasnovana i na planu otplate vanjskog duga u periodu 2023. – 2026. godina.

Pojedinačna alokacija prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine/gradove za 2023. godinu i srednjoročni period urađena je prema koeficijentima raspodjele iz Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2023. godinu. („Službene novine FBiH“, broj: 99/22).

Analiza porezne strukture BiH i komparacija sa poreznim strukturama članica EU ukazuje na zaključak da BiH u ogromnoj mjeri ovisi o naplati prihoda od PDV-a. S druge strane, članice EU, pogotovo one starije iz EU-15, imaju izbalansirane udjele indirektnih i direktnih poreza, što im relaksira moguće porezne mjere, koje mogu uključivati proširenje opsega za primjenu sniženih stopa PDV-a, pa čak i privremeno ukidanje PDV-a na esencijalna dobra, kao što se, npr. desilo u Poljskoj, za vrijeme energetske krize i rata u Ukrajini. Prilikom predlaganja inicijativa za preuzimanje istih ili sličnih poreznih mjera u BiH od neke zemlje potrebno je prethodno detaljno analizirati porezni sistem i poreznu strukturu u toj zemlji. Komparacija porezne strukture BiH i Poljske pokazuje da je Poljska u manjoj mjeri ovisna o financiranju iz prihoda od PDV-a, akciza i carina u odnosu na BiH. S druge strane, Poljska ima daleko veću naplatu poreza na dohodak i poreza na dobit, što može poslužiti za kompenziranje gubitaka prihoda od PDV-a. Konačno, socijalni doprinosi u Poljskoj su manji nego u BiH, mjereno % BDP, što smanjuje pritisak na budžete, a ujedno predstavlja pozitivan faktor za porezne reforme, za razliku od BiH, koja, i pored visokih socijalnih doprinosa, iz budžeta dotira socijalne fondove. To je dodatni faktor koji umanjuje fleksibilnost fiskalnih vlasti BiH prilikom kreiranja poreznih mjera. Situacija je dodatno teža u BiH imajući u vidu složenu fiskalnu strukturu BiH u kojoj svi nivoi vlade ovise o financiranju iz

indirektnih poreza. Može se zaključiti da uvođenje mjera koje bi mogle proizvesti gubitke prihoda od PDV-a može ugroziti financiranje nivoa vlasti, pogotovo lokalnih zajednica, koje imaju ograničene porezne ovlasti, a imaju manje mogućnosti za zaduživanje ili se mogu zadužiti po lošijim uvjetima kako bi uravnotežile prihode i izdatke.

U 2022. godini je ostvaren godišnji rast prihoda od indirektnih poreza od 13,1% i rekordna nominalna naplata od osnivanja UIO u iznosu od 7,83 mlrd KM. U 2023. godini su nastavljeni pozitivni trendovi u naplati indirektnih poreza iz 2022. godine, ali sa skromnijim efektima u smislu naplate dodatnih prihoda. U prvom kvartalu 2023. ostvaren je rast prihoda od indirektnih poreza od 6,8%. To je, ujedno, najniža stopa kvartalnog rasta u proteklih osam kvartala. Primjetan je silazni trend kvartalnih stopa rasta, kao posljedica rasta statističke osnovice za poređenje i usporavanja neto naplate u apsolutnom iznosu.

Postoje značajni rizici za ostvarenje projekcija prihoda od indirektnih poreza zbog ogromnih nepoznanica u pogledu dešavanja u Ukrajini. Ostvarenje projektiranog nivoa prihoda od indirektnih poreza u periodu 2023-2026 je podložno sljedećim rizicima: svim rizicima za ostvarenje projektiranih makroekonomskih pokazatelja (DEP) i rizicima koji se odnose na samu naplatu prihoda od indirektnih poreza i borbu protiv sive ekonomije.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza temelje se na projekcijama makroekonomskih pokazatelja DEP-a iz marta 2023. godine, a uzimaju u obzir trendove naplate indirektnih poreza, te tekuće vladine politike u oblasti indirektnog oporezivanja (osnovni scenario).

Tabela br. 3 - Udio prihoda od indirektnih poreza na JR UIO u BDP-u i ukupnoj potrošnji (C)

(u %)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Indirektni porezi/BDP	16,6	18,0	18,2	17,8	17,0	17,5	17,3	17,5	17,3	17,8	17,9	16,7	17,4
Inirektni porezi / C	16,6	17,7	17,9	17,6	17,1	17,5	17,9	18,6	18,8	19,7	19,9	18,4	20,2

Izvor: Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno – neizravno oporezivanje (OMA) – Bilten br. 215/216, Maj/juni 2023. godine

Projekcija prihoda za period 2023-2026 godine su prikazane u Tabeli br.4, a zbog osiguranja uporedivosti projektovanih i naplaćenih prihoda od indirektnih poreza , projekcije su prikazane na gotovinskoj osnovi u skladu sa izvještajima Uprave za indirektno oporezivanje o naplati po vrstma prihoda.

Prilikom izrade projekcija prihoda za 2023. godinu ne može se osloniti na sezonske sheme naplate prihoda iz 2020. i 2021. godine, s obzirom da su one izašle iz ranijih okvira zbog efekata virusa korona. Uprkos poremećajima na globalnom planu, turbulencijama na tržištu naftnih derivata i snažnom rastu cijena, u 2022. godini se raspon mjesečnih stopa rasta neto prihoda od indirektnih poreza smanjio u odnosu na prethodne dvije godine, a mjesečna dinamika prihoda u 2022. godini se poprilično vratila na pre-COVID-19 sezonsku. To posebno važi za prihode od PDV-a, akcize na alkohol, pivo i bezalkoholna pića, dok akcize na derivate nafte i putarina, očekivano, i u 2022. godini poprilično odstupaju od stare sezonske sheme. Prihodi od akciza na duhan i kafu nikad nisu ni imali izraženu sezonsku komponentu.

Tabela br. 4 – Osnovni scenario projekcija indirektnih poreza (2023-2026)

Vrsta prihoda (neto)	U mil KM				
	Izvršenje	Projekcija			
	2022	2023	2024	2025	2026
PDV	5.121,5	5.382,1	5.578,6	5.789,7	5.992,6
Akciza	1.580,0	1.623,2	1.743,3	1.791,1	1.861,1
Carine	431,9	470,3	503,7	539,9	585,8
Putarina	627,2	639,7	657,0	676,7	699,0
Ostalo	66,1	36,3	36,3	36,3	36,3
UKUPNO	7.826,7	8.151,6	8.518,9	8.833,7	9.174,9
Namjenska putarina	-392,0	-399,8	-410,6	-422,9	-436,9
SREDSTVA ZA RASPODJELU	7.434,8	7.751,8	8.108,2	8.410,8	8.738,0

Izvor: OMA bilten broj 215/216 maj/juni 2023)

Projektirane stope rasta neto prihoda od indirektnih poreza za 2024., 2025. i 2026. godinu iznose 4,5%, 3,7% i 3,9%, respektivno. Projekcija prihoda u navedenom periodu zasnovana je na projektiranim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, istorijskoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2023. godinu. U prva tri mjeseca 2023. godine ostvarena je stopa rasta neto prihoda od indirektnih poreza od 6,8% u odnosu na isti period 2022. godine. Prema projekcijama DEP-a, očekuje se nominalni rast BDP-a od 6,4% u 2023. godini. Imajući u vidu da stopa rasta prihoda u prvom kvartalu 2023. godine dijelom proizilazi iz specifičnosti u statističkoj osnovici za poređenje, te uzimajući u obzir ogromne nepoznanice u pogledu dešavanja u Ukrajini, projektirana stopa rasta prihoda od indirektnih poreza za 2023. godinu je nešto niža od tromjesečne stope rasta i iznosi 4,2%.

Za razliku od projektovanog pada indirektnih poreza u BDP-a u periodu 2023-2026, projektovani udio prihoda od indirektnih poreza (OMA) u potrošnji (DEP) u navedenom periodu blago raste. Pad projektovanog udjela indirektnih poreza u BDP-u u periodu 2023-2026 kumulativni je rezultat blagog rasta indirektnih poreza u potrošnji, te pada udjela potrošnje u BDP-u.

Tabela br. 5 – Osnovni scenario projekcija prihoda od indirektnih poreza u % BDP-a, april 2023. g.

Vrsta prihoda (neto)	u % BDP-a				
	Izvršenje	Projekcija			
	2022	2023	2024	2025	2026
PDV	11,5%	11,3%	11,2%	11,0%	10,8%
Akcize	3,5%	3,4%	3,5%	3,4%	3,3%
Carine	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,1%
Putarina	1,4%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%
Ostalo	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
UKUPNO	17,6%	17,2%	17,1%	16,8%	16,5%
Namjenska putarina	-0,9%	-0,8%	-0,8%	-0,8%	-0,8%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	16,7%	16,3%	16,2%	16,0%	15,7%

Izvor: OMA Bilten broj 215/216, maj/juni 2023. godine

Projekcije prihoda od indirektnih poreza su usko vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja DEP-a. Svi rizici koje DEP pominje u svojim projekcijama po automatizmu predstavljaju i rizike za projekcije prihoda od indirektnih poreza, pošto svako odstupanje realizacije DEP-ovih parametara od njihovih projektovanih vrijednosti neizbježno dovodi i do odstupanja realiziranih od projektovanih prihoda od indirektnih poreza.

U rizike koji mogu ugroziti izvršenje projekcija naplate prihoda od indirektnih poreza u sferi politike i administriranja indirektnim porezima možemo ubrojati sljedeće:

- Slabljenje borbe protiv crnog tržišta duhanskih prerađevina nakon okončanja harmonizacije poreznog opterećenja cigareta u BiH sa standardima EU;
- Slabljenje borbe protiv PDV prevara, pogotovo u sferi povrata, koji, u situaciji pada zaposlenosti i nelikvidnosti obveznika postaju atraktivni za prevare;
- Predlagane izmjene politike indirektnog oporezivanja kao što su: diferencirane stope PDV-a, privremeno ukidanje akciza na derivate. Navedene izmjene legislative mogle bi dovesti do značajnog pada prihoda od indirektnih poreza

Pojedinačne projekcije prihoda po osnovu indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa za korisnike u Federaciji BiH za 2023. godinu i period 2024-2026. godina (Tabela br. 6) iskazane su prema metodologiji propisanoj Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH”, broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22).

Tabela broj 6: Pihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa (u KM)

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2023	2024	2025	2026
1. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa	188.752.204	207.846.406	230.143.275	248.935.144
1.1. Kantonalni budžet	157.791.804	174.233.313	193.453.239	209.249.260
1.2. Općinski/gradski budžeti	30.960.400	33.613.092	36.690.035	39.685.884
1.2.1. Čapljina	3.324.531	3.609.377	3.939.780	4.261.474
1.2.2. Čitluk	2.327.172	2.526.564	2.757.846	2.983.032
1.2.3. Grad Mostar	15.050.546	16.340.080	17.835.851	19.292.200
1.2.4. Jablanica	1.411.517	1.532.456	1.672.737	1.809.321
1.2.5. Konjic	3.780.950	4.104.902	4.480.665	4.846.524
1.2.6. Neum	619.828	672.935	734.535	794.512
1.2.7. Prozor-Rama	1.991.901	2.162.568	2.360.529	2.553.273
1.2.8. Ravno	501.497	544.465	594.306	642.833
1.2.9. Stolac	1.952.458	2.119.745	2.313.786	2.502.713

Izvor: Izvod iz tabele Federalnog ministarstvo finansija, Hercegovačko-neretvanski kanton, Revidirane projekcije prihoda za 2023. godinu i projekcije za period 2024-2026, Sarajevo 2023. godine

Iz prethodno prikazane tabele je vidljivo da je Grad Konjic prema iznosima za raspodjelu sredstava sa Jedinštenog računa po iznosu drugi u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, dok najveći iznos pripada Gradu Mostaru. Taj podatak je značajan pokazatelj za stanovnike Konjica u smislu da isti prednjači u potrošnji, životnom standardu stanovništva i razvijenosti same privrede unutar samog kantona. Gradu Konjic ostaje obaveza da učini sve na poboljšanju fiskalnih kapaciteta i jačanju fiskalne održivosti.

BUDŽET GRADA KONJICA

Uvodni dio

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine Grad Konjic je pristupio popunjavanju Instrukcije br. 1 koja je dostavljena od strane Ministarstva finansija HNK, a koja je popunjena i dostavljena istom do 15.04.2023. godine.

Zakonom o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda ("Službeni glasnik BiH", br. 55/2004, 34/2007, 49/2009 i 91/2017) se obezbjeđuje prikupljanje indirektnih poreza, ostalih prihoda i taksi, kao i saradnja između Uprave za indirektno-neizravno oporezivanje BiH (UINO), države, entiteta i Distrikta u pogledu doznačavanja i raspodjele prikupljenih prihoda.

Pravilnikom o prikupljanju, sravnjenju, raspodjeli prihoda i izvještavanju ("Službeni glasnik BiH", br. 5/2005) je propisano da se svi prihodi po osnovu indirektnih poreza, koje naplati Uprava za indirektno-neizravno oporezivanja BiH, uplaćuju na Jedinstven račun. UINO obezbjeđuje da stanje na jedinstvenom računu sadrži neophodan minimum potreban da joj omogući da izmiri sve svoje obaveze koje se odnose na indirektno poreze koje naplaćuje (račun rezervi), te da se raspodjela preostalog prikupljenog prihoda prema državnom budžetu i budžetima Federacije, Republike Srpske i Distrikta vrši redovno u skladu sa sljedećim:

- Da se iznos koji se prenosi državnom budžetu zasniva na iznosu u državnom budžetu za tekuću godinu;
- Da se dio preostalog iznosa koji se prenosi Federaciji, Republici Srpskoj i Distriktu utvrđuje na osnovu njihovog udjela u krajnjoj potrošnji prikazanoj u prijavama poreza na dodatnu vrijednost;
- Isti se utvrđuje kao odnos suma krajnje potrošnje prikazane u prijavama poreza na dodatnu vrijednost za robu i usluge na teritoriji datog korisnika prihoda i suma krajnje potrošnje prikazana u prijavama poreza na dodatnu vrijednost na teritoriji Bosne i Hercegovine, koje su unesene u evidenciju Uprave za isti period;
- Da se iznos koji je potreban za finansiranje obaveza spoljnog duga oduzme od udjela Federacije i Republike Srpske, te da se direktno uplaćuje u državni budžet.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda Federacije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik FBiH“, broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94,15 i 17/22) propisan je način raspodjele javnih prihoda Federacije Bosne i Hercegovine prema nižim nivoima. Pojedinačno učešće jedinica lokalne samouprave u raspodjeli prihoda koji pripadaju Federaciji BiH vrši se na osnovu formule koja se zasniva na sljedećim omjerima:

- 68% na osnovu broja stanovnika u jedinici lokalne samouprave;
- 5% na osnovu površine jedinice lokalne samouprave;
- 20% na osnovu broja učenika u osnovnom obrazovanju;
- 7% na osnovu nivoa razvijenosti općina, definisanog kroz indeks razvijenosti.

Indeks razvijenosti općina predstavlja odnos prihoda od poreza na promet i poreza na dohodak sa prosječnim federalnim prihodom od tih poreza po stanovniku. Koeficijenti u formuli se primjenjuju na broj stanovnika:

- ✓ Općine sa manje od 20% od prosjeka Federacije imaju koeficijent od 1,8.
- ✓ Općine sa manje od 40% od prosjeka Federacije imaju koeficijent od 1,5.
- ✓ Općine sa manje od 60% od prosjeka Federacije imaju koeficijent od 1,4.
- ✓ Općine sa manje od 80% od prosjeka Federacije imaju koeficijent od 1,2.

Prihodi po osnovu poreza na dohodak u skladu sa postojećim zakonskim rješenjima dijeli se na kantone i općine kantona. U Hercegovačko-neretvanskom kantonu se raspodjela vrši na način da 60,99 % pripada kantonu, dok 39,01% pripada općinama.

Zakon o porezima Hercegovačko-neretvanskog kantona ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", br. 2/2009 i 3/2009 - ispr.) je propisao da porezi koji se plaćaju u skladu sa istim pripadaju Kantonu i lokalnim samoupravama u njegovom sastavu, a podrazumijevaju poreza na imovinu i porez na naslijeđe i poklon.

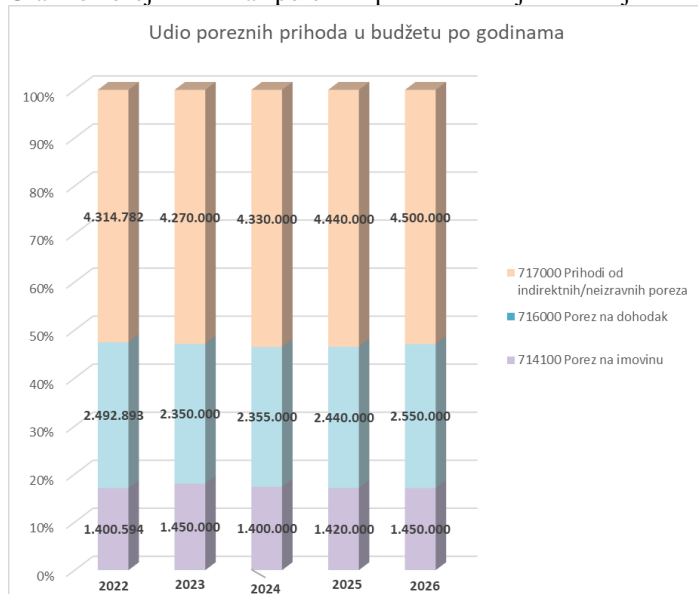
Analizom izvršenja budžeta za period 2018-2022 godina vidljivo je u kojoj mjeri je imala uticaj na prihodovnoj strani pandemija Covid-19 pri čemu je vidljiv osjetan pad poreznih i neporeznih prihoda koji ovise o tržištu Bosne i Hercegovine, prvenstveno o prometu dobara i usluga kao i tržištu rada. Oporavak privrede je vidljiv u 2021. godini povećanjem prihoda, a isti trend se nastavio i u 2022. godini u kojoj je ostvaren najveći iznos prihoda u periodu analize.

Tabela br. 7 – Pregled izvršenja budžeta Općine/Grada Konjica

Ekonom. kod.	Opis	OSTVARENI PRIHODI 2018	OSTVARENI PRIHODI 2019	OSTVARENI PRIHODI 2020	OSTVARENI PRIHODI 2021	OSTVARENI PRIHODI 2022
710000	POREZNI PRIHODI	5.494.375	6.708.580	5.807.006	7.271.922	8.259.669
720000	NEPOREZNI PRIHODI	9.694.627	7.148.555	5.430.911	7.181.839	6.664.828
730000	TEKUĆI TRANSFERI (TRANSFERI I DONACIJE)	2.050.078	2.360.648	3.389.621	2.305.947	3.820.828
770000	PRIHODI PO OSNOVU ZAOSTALIH OBAVEZA	0	0	0	0	31
810000	PRIMICI	172.000	460.828	94.127	706.444	0
	UKUPNO	17.411.080	16.678.611	14.721.665	17.466.152	18.745.356

U porezne prihode se ubrajaju prihodi po osnovu poreza koji se uplaćuju u budžet Grada Konjica po osnovu zakonskih propisa na svim nivoima vlasti. Obzirom da je na nivou Bosne i Hercegovine najveći iznos prihoda budžeta za sve nivoe vlasti od indirektnih poreza, tako se i u budžetu Grada Konjica u dijelu poreznih prihoda na prihode od indirektnih poreza odnosi 52,24%. Kao što je poznato da se raspodjela ovih prihoda vrši na osnovu podataka iz podnesenih PDV prijava u dijelu koji se odnosi na krajnju potrošnju, to pokazuje da je krajnja potrošnja na području grada Konjica porasla u odnosu na prošlu godinu. Međutim, treba uzeti u obzir povećanja cijena usljed inflacije koja je prisutna na tržištu tako da ne možemo uzeti pomenuti podatak kao pokazatelj povećanja privredne aktivnosti na području našeg grada. Također, značajan udio u poreznim prihodima predstavljaju prihodi od poreza na dohodak kao i prihodi od imovine. Shodno planskim dokumentima koji su polazna tačka za izradu ovog dokumenta (podaci DEP-a, OMA-e, FMF) izvršeno je planiranje poreznih prihoda za period 2024-2026. godina pri čemu je predviđen blagi porast istih, uzimajući u obzir neizvjesnost u dijelu koji se odnosi na dešavanja na međunarodnom tržištu, a koja se reflektuju na tržište Bosne i Hercegovine.

Grafikon broj 1 – Prikaz poreznih prihoda sa najvećim udjelom u budžetu

Prihodi i primici u budžetu Grada Konjica

Grad Konjic je za period 2024-2026. godina predvidio prihode i primitke na način da su projekcije prihoda za isti prikazane sa blagim porastom, iz razloga neizvjesnosti u pogledu kretanja inflacije na međunarodnom, a samim tim i domaćem tržištu i mjerama koje će biti poduzete sa ciljem kontrole odnosno zaustavljanja iste na adekvatnom nivou.

Tabela 8: Sumarni pregled prihoda i primitaka

Ekonom. kod.	Opis	IZVRŠENJE		PROJEKCIJA		
		2022	2023	2024	2025	2026
710000	Porezni prihodi	8.259.669	8.075.500	8.090.000	8.305.000	8.505.000
720000	Neporezni prihodi	6.595.222	7.956.300	8.073.000	8.138.000	8.158.000
730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	4.627.246	5.764.000	5.805.000	5.905.000	5.905.000
770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	31	2.000	2.000	2.000	2.000
810000	Primici	0	1.530.000	1.530.000	1.530.000	1.530.000
	UKUPNO	19.482.168	23.327.800	23.500.000	23.880.000	24.100.000

Iz prethodne tabele je vidljivo da je u 2022. godini izvršenje u pogledu prihoda koji pripadaju Gradu Konjicu bilo najveće u dijelu Poreznih prihoda koji čine 42,40%, a slijedom toga su rađene projekcije kako budžeta za 2023. godinu, tako i za period 2024-2026. godina.

Tabela broj 9 je prikaz izvršenja budžeta za 2022. godinu u dijelu poreznih prihoda po vrstama sa planom budžeta za 2023. godinu, te projekcijama za 2024-2026. godinu.

Tabela broj 9 - Sumarni pregled poreznih prihoda

Ekonom. kod.	Opis	IZVRŠENJE		PROJEKCIJA		
		2022	2023	2024	2025	2026
710000	POREZNI PRIHODI	8.259.669	8.075.500	8.090.000	8.305.000	8.505.000
711000	Porez na dobit od pojedinaca i preduzeća/poduzeca	814	1.500	1.000	1.000	1.000
713000	Porez na platu i radnu snagu(zaostale uplate)	353	500	500	500	500
714100	Porez na imovinu	1.400.594	1.450.000	1.400.000	1.420.000	1.450.000
715000	Domaći porezi na dobra i usluge(zaostale uplate)	211	2.000	2.000	2.000	2.000
716000	Porez na dohodak	2.492.893	2.350.000	2.355.000	2.440.000	2.550.000
717000	Prihodi od indirektnih/neizravnih poreza	4.314.782	4.270.000	4.330.000	4.440.000	4.500.000
719000	Ostali porezi	50.022	1.500	1.500	1.500	1.500

U Dokumentu okvirnog budžeta za period 2024. – 2026. godina Grad Konjic je napravio projekcije u pogledu neporeznih prihoda, a koje su prikazane analitički u Tabeli broj 10:

Tabela broj 10 - Sumarni pregled neporeznih prihoda

Ekonom. kod.	Opis	IZVRŠENJE		PROJEKCIJA		
		2022	2023	2024	2025	2026
720000	NEPOREZNI PRIHODI	6.595.222	7.956.300	8.073.000	8.138.000	8.158.000
721100	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih instit.	354.690	410.000	410.000	420.000	425.000
721200	Ostali prihodi od imovine	51.218	15.000	16.000	25.000	25.000
721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0
721600	Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	0
722100	Administrativne takse/pristojbe	237.831	210.000	220.000	230.000	231.000

722200	Sudske takse/pristojbe	0	0	0	0	0
722300	Komunalne takse/pristojbe	587.088	490.000	490.000	500.000	510.000
722400	Ostale budžetske/proračunske naknade	4.726.418	6.000.298	6.100.000	6.100.000	6.100.000
722500	<i>Naknade i takse po Federalnom zakonu i drugim propisima</i>	383.965	634.002	650.000	676.000	680.000
722510	<i>Naknada za predmejra i katastra</i>	56.943	70.000	70.000	75.000	75.000
722520	<i>Vodne naknade</i>	0	0	0	0	0
722530	<i>Cestovne naknade</i>	172.554	175.000	180.000	185.000	185.000
722540	<i>Naknade za korištenje šuma</i>	0	0	0	0	0
722580	<i>Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda</i>	154.468	389.002	400.000	416.000	420.000
722590	<i>Ostale naknade</i>	0	0	0	0	0
722600	Prihodi od pružanja javnih usluga	0	2.000	2.000	2.000	2.000
722700	Neplanirane uplate - prihodi	252.337	190.000	180.000	180.000	180.000
723000	Novčane kazne	1.675	5.000	5.000	5.000	5.000

Od navedenih prihoda u Tabeli broj 10, najveći predviđeni iznosi prihoda se odnose na prihod od ostalih budžetskih naknada – Ekonomski kod 722400 koji čine oko 24,26% ukupnih prihoda budžeta, odnosno oko 71,66% neporeznih prihoda. Analizom navedenog ekonomskog koda dolazi se do zaključka da je nosilac najvećeg iznosa prihod od naknade za korištenje hidroakumulacionog objekta izgrađenog na potopljenom području, koji prema izvršenju budžeta za 2022. godinu čini 79,81% prihoda tog ekonomskog koda. Analitički prikaz koda 722400 je vidljiv u Tabeli broj 11.

Tabela broj 11: Analitički prikaz ekonomskog koda 722400

<i>Konto</i>	<i>Opis</i>	<i>IZVRŠENJE 2022</i>
722431	Naknade za dodjeljeno zemljište	55.638
722432	Naknade za osiguranje od požara	14.559
722433	Naknada za uređenje građevinskog zemljišta	80.462
722434	Naknada za korištenje građevinskog zemljišta	1.635
722435	Naknada po osnovuprirodnih pogodnosti-Renta	356.726
722436	Naknade po osnovu tehničkog pregleda građevina	21.594
722443	Naknade za korištenje hidroakumulacionog objekta izgrađenog na potopljenom području	3.771.976
722449	Ostale općinske naknade	232.958
722461	Naknada za zauzimanje javnih površina	108.091
722463	Naknada za zakup jav.površ.od kafea,restorana,kioska i pijaca	82.778
	Ukupno:	4.726.417

Finansiranje od viših nivoa, međunarodnih organizacija i ostalih subjekata u 2023. godini i u naredne tri godine prikazani su u tabeli prihoda i primitaka na poziciji 730000 – Tekuće potpore i grantovi, dok su predviđeni Kapitalni primici za navedeni period shodno očekivanjima prodaje stalnih sredstava u vlasništvu Grada Konjica.

Tabela broj 12 - Sumarni pregled tekućih transfera i kapitalnih primitaka

<i>Ekonom. kod.</i>	<i>Opis</i>	<i>IZVRŠENJE</i>		<i>PROJEKCIJA</i>		
		<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>
730000	<i>Tekući transferi (transferi i donacije)</i>	4.627.246	5.764.000	5.805.000	5.905.000	5.905.000
731100	Primljeni tek.transferi od ino. Vlada i međunar.organizacija	0	100.000	100.000	100.000	100.000
732100	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	4.620.786	5.659.000	5.700.000	5.800.000	5.800.000
733100	Donacije	6.460	5.000	5.000	5.000	5.000
770000	<i>Prihodi po osnovu zaostalih obaveza</i>	31	2.000	2.000	2.000	2.000
810000	Primici	0	1.530.000	1.530.000	1.530.000	1.530.000
811000	Kapitalni primici	0	1.530.000	1.530.000	1.530.000	1.530.000

Rashodi i izdaci u budžetu Grada Konjica

Rashodi i izdaci Grada Konjic za trogodišnji period planirani su za obavljanje osnovne djelatnosti u skladu sa zakonskim nadležnostima, kao i rashodi namjenjeni za ciljeve i projekte svih budžetskih korisnika.

Izvršenje rashodovne strane u 2022. godini je bilo u iznosu 19.464.837,00 KM.

U Dokumentu okvirnog budžeta za period 2024. – 2026. godina Grad Konjic je napravio projekcije u pogledu rashoda i izdataka, a koje su prikazane u Tabeli broj 13:

Tabela broj 13: Pregled rashoda

Ekonom. kod.	Opis	IZVRŠENJE	PLAN	PROJEKCIJA		
		2022	2023	2024	2025	2026
	RASHODI	19.464.837	23.327.800	23.500.000	23.880.000	24.100.000
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih	3.785.548	4.137.253	4.341.000	4.405.000	4.455.000
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	351.924	383.093	405.000	415.000	419.000
613000	Izdaci za materijal i usluge	2.172.443	3.897.191	4.000.000	4.050.000	4.095.000
614000	Tekući transferi	7.952.513	6.212.398	6.410.000	6.565.000	6.590.000
615000	Kapitalni grantovi	3.589.321	780.000	500.000	500.000	500.000
616000	Izdaci za kamate	59.747	45.000	39.000	40.000	36.000
821000	Nabavka stalnih sredstava	777.518	7.065.865	7.000.000	7.100.000	7.200.000
822000	Pozajmljivanje i učešće u dionicama	0	0	0	0	0
823000	Otplata duga	664.583	607.000	605.000	605.000	605.000
600000	Tekuća rezerva	111.240	200.000	200.000	200.000	200.000

Ukupna očekivana potrošnja na tekuće izdatke u 2024. godini je predviđena u nešto većem iznosu u odnosu na planirani budžet 2023. godine obzirom na sveukupnu ekonomsku situaciju uzrokovanu inflacijom i kretanjima na tržištu. Shodno projekcijama DEP-a i OMA-e izvršena je projekcija rashoda za 2025. i 2026. godinu veća u odnosu na 2023. godinu. Najveći planirani iznos rashoda je u odjeljku nabavke stalnih sredstava (ulaganje u infrastrukturu, građevine, objekte i opremu) i tekućih transfera.

U Tabeli broj 14 prikazane su projekcije vezane za tekuće transfere po ekonomskim kodovima.

Tabela broj 14 - Analitički pregled tekućih transfera

Ekonom. kod.	Opis	IZVRŠENJE	PLAN	PROJEKCIJA		
		2022	2023	2024	2025	2026
614000	IV TEKUĆI TRANSFERI	7.952.513	6.212.398	6.410.000	6.565.000	6.590.000
614100	Grantovi drugim nivoima/razinama vlasti	3.427.848	2.058.790	1.900.000	1.945.000	1.950.000
614200	Grantovi pojedincima	1.260.055	1.626.109	1.800.000	1.810.000	1.810.000
614300	Grantovi neprofitnim organizacijama	1.170.897	1.109.399	1.250.000	1.300.000	1.320.000
614400	Subvencije javnim preduzećima	1.484.425	1.113.100	1.150.000	1.200.000	1.200.000
614700	Tekuci transferi u inostranstvo/inozemstvo	50.000	160.000	160.000	160.000	160.000
614800	Ostali grantovi	559.288	145.000	150.000	150.000	150.000

Ekonomski kod 614000 – Tekući transferi i drugi tekući rashodi se uglavnom finansiraju iz budžeta Grada Konjica, a odnose se na sljedeće: transfere za sport, transfere za kulturne manifestacije i udruženja, transfere usmjerene za unapređenje kvaliteta života građana, izdatke za RVI, porodice šehida i poginulih boraca, isplate stipendija i nagrada, namjenske isplate Centra za socijalni rad na ime stalnih socijalnih pomoći prema korisnicima i namjenske doznake iz budžeta za jednokratne pomoći korisnicima, transfere za nevladine organizacije dodijeljene putem javnog poziva, transfere za parlamentarne subjekte, transfere za materijalne troškove škola, transfere za aktivnu politiku zapošljavanja, mlade i energetske efikasnost, podsticaje poljoprivrednoj proizvodnji, tekuće transfere međunarodnim organizacijama, povrate pogrešno ili više uplaćenih sredstava, kao i izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju.

Za tekuće transfere za period 2024 - 2026. godina je predviđeno da će imati blagi porast za svaku narednu godinu.

Ekonomski kod 615000 - Kapitalni grantovi je planiran u skladu sa kontnim planom koji je obavezujući za budžetske korisnike, te su na istom planirani kapitalni grantovi pravnim licima, ustanovama, udruženjima, domaćim i međunarodnim organizacijama i dr. u svrhu nabavke i ulaganja u stalna sredstva, a koja će biti finansirana iz budžeta Grada Konjica.

Na ekonomskom kodu 820000 prikazani su izdaci za nabavku stalnih sredstava i otplate dugova. Izdaci za nabavku stalnih sredstava odnose se na ulaganja u građevine, putnu infrastrukturu i opremu. U Tabeli broj 13. su date projekcije za period 2024. – 2026. godina.

Otplate dugova kao izdaci učestvuju u budžetu Grada Konjica za 2023. godinu u iznosu od 607.000,00 KM. Za period 2024.-2026. godina projektovani iznos otplate duga je 605.000,00 KM, uz napomenu da se zbog promjene EURIBOR-a i kretanja kamatnih stopa na međunarodnom nivou ne može tačno predvidjeti iznos rate i kamate na dospjele otplate kredita Evropske investicione banke.

Pomoćnik Gradonačelnika
Služba za ekonomsko-finansijske i pravne poslove
Adnan Špago, dipl.ecc, s.r.

Gradonačelnik
Osman Čatić, s.r.

NAZIV: GRAD KONJIC
TABELA BR. 1 PRIHODI

Ekonom. kod.	Opis	IZVRŠENJE	PLAN	PROJEKCIJA		
		2022	2023	2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7
	I PRIHODI	19.482.168	21.797.800	21.970.000	22.350.000	22.570.000
710000	POREZNI PRIHODI	8.259.669	8.075.500	8.090.000	8.305.000	8.505.000
711000	Porez na dobit od pojedinaca i preduzeća/poduzeca	814	1.500	1.000	1.000	1.000
713000	Porez na platu i radnu snagu(zaostale uplate)	353	500	500	500	500
714100	Porez na imovinu	1.400.594	1.450.000	1.400.000	1.420.000	1.450.000
715000	Domaći porezi na dobra i usluge(zaostale uplate)	211	2.000	2.000	2.000	2.000
716000	Porez na dohodak	2.492.893	2.350.000	2.355.000	2.440.000	2.550.000
717000	Prihodi od indirektnih/neizravnih poreza	4.314.782	4.270.000	4.330.000	4.440.000	4.500.000
719000	Ostali porezi	50.022	1.500	1.500	1.500	1.500
720000	NEPOREZNI PRIHODI	6.595.222	7.956.300	8.073.000	8.138.000	8.158.000
721000	Prihodi od poduzet.aktivnosti, imovine i poz. kur.razlika	0	0	0	0	0
721100	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finan-ih javnih instit.	354.690	410.000	410.000	420.000	425.000
721200	Ostali prihodi od imovine	51.218	15.000	16.000	25.000	25.000
721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0
721600	Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	0
722100	Administrativne takse/pristojbe	237.831	210.000	220.000	230.000	231.000
722200	Sudske takse/pristojbe	0	0	0	0	0
722300	Komunalne takse/pristojbe	587.088	490.000	490.000	500.000	510.000
722400	Ostale budžetske/proračunske naknade	4.726.418	6.000.298	6.100.000	6.100.000	6.100.000
722500	Naknade i takse po Federalnom zakonu i drugim propisima	383.965	634.002	650.000	676.000	680.000
722510	Naknada za predmejra i katastra	56.943	70.000	70.000	75.000	75.000
722520	Vodne naknade	0	0	0	0	0
722530	Cestovne naknade	172.554	175.000	180.000	185.000	185.000
722540	Naknade za korištenje šuma	0	0	0	0	0
722580	Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda	154.468	389.002	400.000	416.000	420.000
722590	Ostale naknade	0	0	0	0	0
722600	Prihodi od pružanja javnih usluga	0	2.000	2.000	2.000	2.000
722700	Neplanirane uplate - prihodi	252.337	190.000	180.000	180.000	180.000
723000	Novčane kazne	1.675	5.000	5.000	5.000	5.000
	TEKUĆI TRANSFERI (TRANSFERI I DONACIJE)	4.627.246	5.764.000	5.805.000	5.905.000	5.905.000
731100	Primljeni tek.transferi od ino. Vlada i međunar.organizacija	0	100.000	100.000	100.000	100.000
732100	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	4.620.786	5.659.000	5.700.000	5.800.000	5.800.000
733100	Donacije	6.460	5.000	5.000	5.000	5.000
740000	KAPITALNI TRANSFERI	0	0	0	0	0
741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	0	0	0	0	0
742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	0	0	0	0
742200	Kapitalni transferi iz nevladinih organizacija	0	0	0	0	0
770000	PRIHODI PO OSNOVU ZAOSTALIH OBAVEZA	31	2.000	2.000	2.000	2.000
810000	II PRIMICI	0	1.530.000	1.530.000	1.530.000	1.530.000
811000	Kapitalni primici	0	1.530.000	1.530.000	1.530.000	1.530.000
	III VIŠAK PRIHODA IZ PRETHODNE GODINE					
	UKUPNO (I+II+III)	19.482.168	23.327.800	23.500.000	23.880.000	24.100.000

TABELA BR.2. RASHODI

Ekonom. kod.	Opis	IZVRŠENJE	PLAN	PROJEKCIJA		
		2022	2023	2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7
	RASHODI (I+II+III+IV+V+VI+VII+VIII+IX+X+XI)	19.464.837	23.327.800	23.500.000	23.880.000	24.100.000
611000	I PLATE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLJENIH	3.785.548	4.137.253	4.341.000	4.405.000	4.455.000
611100	Bruto plate i naknade plata	3.336.955	3.602.253	3.800.000	3.850.000	3.900.000
611200	Naknade troškova zaposlenih	448.593	535.000	541.000	555.000	555.000
612000	II DOPRINOSI POSLODAVCA I OSTALI DOPRINOSI	351.924	383.093	405.000	415.000	419.000
613000	III IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	2.172.443	3.897.191	4.000.000	4.050.000	4.095.000
614000	IV TEKUĆI TRANSFERI	7.952.513	6.212.398	6.410.000	6.565.000	6.590.000
614100	Grantovi drugim nivoima/razinama vlasti	3.427.848	2.058.790	1.900.000	1.945.000	1.950.000
614200	Grantovi pojedincima	1.260.055	1.626.109	1.800.000	1.810.000	1.810.000
614300	Grantovi neprofitnim organizacijama	1.170.897	1.109.399	1.250.000	1.300.000	1.320.000
614400	Subvencije javnim preduzećima	1.484.425	1.113.100	1.150.000	1.200.000	1.200.000
614700	Tekuci transferi u inostranstvo/inozemstvo	50.000	160.000	160.000	160.000	160.000
614800	Ostali grantovi	559.288	145.000	150.000	150.000	150.000
615000	V KAPITALNI GRANTOVI	3.589.321	780.000	500.000	500.000	500.000
616000	VI IZDACI ZA KAMATE	59.747	45.000	39.000	40.000	36.000
821000	VII NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	777.518	7.065.865	7.000.000	7.100.000	7.200.000
822000	VIII POZAJMLJIVANJE I UČEŠĆE U DIONICAMA	0	0	0	0	0
823000	IX OTPLATA DUGA	664.583	607.000	605.000	605.000	605.000
600000	X TEKUĆA REZERVA	111.240	200.000	200.000	200.000	200.000
	XI OSTALO					

TABELA BR.3. PLATE, DOPRINOSI I BROJ ZAPOSLJENIH

OPIS	IZVRŠENJE	PLAN	PROJEKCIJA		
	2022	2023	2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6
Općine HNK/Ž					
Ukupne bruto plate i doprinosi	3.688.879	3.985.346	4.205.000	4.265.000	4.319.000
Ukupan broj zaposlenih u javnom sektoru	136	140	145	145	145
Prosječna mjesečna plata	27.124	28.467	29.000	29.414	29.786